

مرجع منحصر به فرد

# دوباتیک

مؤلف: فرشاد عسگری



فرشاد، عسگری - ۱۳۷۱ سرشناسه :

عنوان و نام پدیدآور : مرجع منحصر به فرد روباتیک، فرشاد، عسگری  
مشخصات نشر : تهران: سها دانش ۱۳۹۳  
مشخصات ظاهري : ۳۰۳ ص: مصور جدول، نمودار.  
شابك : ۹۷۸-۶۰۰-۱۸۱-۱۱۰-۴  
وضعیت فهرستنويسي : فیبا.  
موضوع : روباتیک راهنمای آموزشی  
موضوع : روباتیک  
واژه نامه : یادداشت  
رده بندي کنگره : TJ ۲۱۱ / ع ۵ م ۱۳۹۳  
رده بندي دیویی : ۹۲۹ / ۸۹۲  
شماره کتاب شناسی ملي : ۳۵۲۹۸۳۴

مرکز پخش : میدان انقلاب - اول کارگر جنوبی - کوچه رشتچی - رو به روی دانشگاه علمی کاربردی-پلاک ۹

تلفن و فکس : ۶۶۵۶۹۸۸۱-۳  
همراه : ۰۹۱۲۱۲۶۱۴۱۹



عنوان کتاب ..... مرجع منحصر به فرد روباتیک  
مؤلفین ..... فرشاد عسگری  
ناشر ..... انتشارات سها دانش (عضو انجمن ناشران دانشگاهی)  
سال چاپ ..... ۱۳۹۳  
نوبت چاپ ..... اول  
تیراژ ..... ۱۱۰۰  
قیمت به همراه پکیج آموزشی ..... ۱۶۵۰۰ دیال

شابک : ۱۰-۴-۱۸۱۱-۶۰۰-۹۷۸ ISBN : 978-600-1811-10-4

فروشگاه اینترنتی [www.sohadanesh.ir](http://www.sohadanesh.ir)

فروشگاه شماره ۱: میدان انقلاب-بازار بزرگ کتاب-طبقه زیرین- پلاک ۲ - کتابفروشی سخنکده  
ارسال انواع کتاب به تمام نقاط ایران - تلفن: ۰۰۰۰-۶۶۴-۲۱-۶۶۰-۲۱-۰۰ (۱۰ خط)  
[www.ajansketab.com](http://www.ajansketab.com)

فروشگاه شماره ۲: میدان انقلاب - ضلع جنوب شرقی - پلاک ۹ - کتابفروشی راه اندیشه - تلفن: ۰۰۰۰-۷۵۷۵۷۹۸

فروشگاه شماره ۳: میدان انقلاب - بین خیابان اردبیلهشت(میری جاوید) و ۱۲ فروردین - کتابسرای اندیشه -  
طبقه همکف واحد ۲ سمت راست - کتابفروشی آکادمی سنجش ۲ - تلفن: ۰۰۰۰-۶۶۳-۴۹۴۹

## فهرست مطالب

### Table of Contents

۱۳	فصل اول: آشنایی با علم رباتیک ..... (۱)
۱۳	۱-۱) تعریف ربات.....
۱۳	۲-۱) دسته‌بندی رباتها
۱۴	۳-۱) دسته‌بندی مؤسسه رباتیک آمریکا .....
۱۴	۴-۱) ساختار عمومی یک ربات.....
۱۴	۵-۱) سیستم مکانیکی مفصل شده .....
۱۵	۶-۱) تحریک کننده‌ها .....
۱۵	۷-۱) ابزارها و یا سیستم‌های انتقال.....
۱۵	۸-۱) سنسورها.....
۱۵	۹-۱) مغز یا کامپیوتر ربات .....
۱۷	۱۰-۱) تقسیم‌بندی ربات‌ها از نظر سیر تاریخی .....
۱۸	۱۱-۱) سنسورها در ربات.....
۱۹	۱-۱۱-۱) سنسور محیطی .....
۱۹	۲-۱۱-۱) سنسور بازخورد .....
۱۹	۳-۱۱-۱) سنسور فعال .....
۱۹	۴-۱۱-۱) سنسور غیرفعال .....
۱۹	۵-۱۱-۱) سنسور تماسی .....
۱۹	۶-۱۱-۱) سنسور مجاورتی .....
۱۹	۷-۱۱-۱) سنسورهای با فاصله .....
۲۰	۱۲-۱) دو روش عمده در استفاده از سنسورها.....

۲۳	(۱۳) بینایی ربات
۲۴	(۱۴) دوربین ویدئوئی
۲۵	(۱۵) پردازش تصویر
۲۶	(۱۶) انواع ربات و کاربرد آنها در صنعت

## ۲۹ ..... فصل دوم: مکانیک ربات (۲)

۲۹	(۱-۲) ساختار پروژه‌های مکاترونیک و رباتیک
۲۹	(۲-۲) بخش‌های مختلف یک پروژه مکاترونیک
۳۰	(۱-۲-۲) بلوک ورودی‌ها
۳۰	(۲-۲-۲) بلوک پردازنده و کنترل
۳۰	(۳-۲-۲) بلوک خروجی‌ها
۳۰	(۴-۲-۲) بلوک ارتباطات
۳۰	(۵-۲-۲) بلوک مکانیک
۳۰	(۶-۲-۲) بلوک تغذیه
۳۱	(۳-۲) بدن ربات و مواد کاربردی در آن
۳۱	(۴-۲) بدن (شاسی)
۳۱	(۱-۴-۲) چوب
۳۱	(۲-۴-۲) پلاستیک
۳۲	(۳-۴-۲) آکریلیک و پلاستیک پلی کربنات
۳۳	(۴-۴-۲) آلومینیم
۳۳	(۵-۴-۲) تفلون
۳۳	(۵-۲) مکانیک و سیستم حرکتی ربات
۳۳	(۱-۵-۲) سیستم حرکتی
۳۵	(۶-۲) مقایسه کارکرد موتورهای مختلف با یکدیگر

۷-۲	مزایا و معایب هر یک از موتورها نسبت به یکدیگر:.....	۳۶
۸-۲	بررسی ساختار و عملکرد موتورهای مختلف .....	۳۶
۹-۲	خصوصیات موتورهای DC .....	۳۶
۱۰-۲	عملکرد موتور DC.....	۳۷
۱۱-۲	عبور جریان از سیم پیچها.....	۳۷
۱۲-۲	(مشخصه موتورهای DC .....)	۳۸
۱۳-۲	گیربکس .....	۳۸
۱۴-۲	سرو موتور .....	۳۹
۱۵-۲	عملکرد یک سرو موتور.....	۳۹
۱۶-۲	(طبقه‌بندی سرو موتورها .....	۴۱
۱-۱۶-۲	موتور پله‌ای(Stepper motor) .....	۴۱
۱۷-۲	انواع چرخ‌های ربات.....	۴۳
۱۸-۲	(نمونه‌های دیگر از انواع چرخ‌ها.....	۴۵
۱۹-۲	(موارد مهم جهت انتخاب یک چرخ .....	۴۶

### ۳ فصل سوم: الکترونیک ربات

۱-۳	مقدمه .....	۴۷
۲-۳	جریان الکتریکی.....	۴۷
۳-۳	جریان مستقیم (DC) .....	۴۸
۴-۳	جریان متناوب (AC).....	۴۸
۵-۳	بسامد یا فرکانس جریان متناوب.....	۴۸
۶-۳	ولتاژ یا اختلاف پتانسیل.....	۴۹
۷-۳	آشنایی با مقاومت و انواع آن .....	۵۰
۱-۷-۳	انواع مقاومت‌ها .....	۵۱

۵۱	رئوستا و پتانسیومتر.....	(۳-۷-۳)
۵۳	مقاومت وابسته به حرارت «ترمیستور».....	(۳-۷-۳)
۵۴	مقاومت وابسته به نور «فتورزیستور»(Photo Resistor).....	(۴-۷-۳)
۵۵	مقاومت وابسته به ولتاژ «واریستور»(Voltage Dependent Resistor).....	(۵-۷-۳)
۵۵	(۸) مشخصه های مقاومت.....	(۸-۳)
۵۵	(۱) مقدار مقاومت و تلورانس .....	(۱-۸-۳)
۵۹	(۹) اندازه گیری مقاومت با اهمتر.....	(۹-۳)
۶۳	(۱۰) اتصال مقاومت ها به یکدیگر.....	(۱۰-۳)
۶۳	(۱) سری بستن مقاومت ها.....	(۱-۱۰-۳)
۶۵	(۲) موازی بستن مقاومت ها.....	(۲-۱۰-۳)
۶۸	(۳) به هم بستن مقاومت ها به صورت ترکیبی «سری-موازی».....	(۳-۱۰-۳)
۷۱	(۱۱) خازن.....	(۱۱-۳)
۷۳	(۱) ظرفیت خازن.....	(۱-۱۱-۳)
۷۳	(۲) نحوه خواندن ظرفیت خازن با استفاده از کدهای رنگی و علامت ها.....	(۲-۱۱-۳)
۷۶	(۳) تقسیم بندی خازن ها.....	(۳-۱۱-۳)
۷۶	(۴) انواع اتصال در خازن.....	(۴-۱۱-۳)
۷۸	(۱۲) بوبین (سلف).....	(۱۲-۳)
۷۹	(۱) انواع اتصالات در سلف ها.....	(۱-۱۲-۳)
۸۱	(۲) منحنی جریان و ولتاژ سلف در جریان متناوب.....	(۲-۱۲-۳)
۸۲	(۱۳) علامت اختصاری و شکل ظاهری دیود معمولی.....	(۱۳-۳)
۸۳	(۱) منحنی مشخصه ولت آمپر دیود در بایاس مستقیم.....	(۱-۱۳-۳)
۸۵	(۲) منحنی مشخصه ولت آمپر دیود در بایاس معکوس .....	(۲-۱۳-۳)
۸۷	(۳) بررسی دیود در حالت ایده آل.....	(۳-۱۳-۳)
۸۷	(۴) تشخیص اند و کاتد و سالم بودن دیود به وسیله ای اهمتر .....	(۴-۱۳-۳)

۹۰	۱۴-۳	(۱) انواع دیودهای نیمه‌هادی
۹۰	(۱-۱۴-۳)	دیود زنر
۹۰	(۲-۱۴-۳)	منحنی مشخصه‌ی ولت آمپر زنر
۹۱	(۳-۱۴-۳)	علامت اختصاری دیود زنر
۹۲	(۴-۱۴-۳)	استاندارد ولتاژهای زنر
۹۲	(۵-۱۴-۳)	توان زنر
۹۲	(۶-۱۴-۳)	مدار معادل دیود زنر
۹۳	(۷-۱۴-۳)	کاربرد دیود زنر
۹۵	(۸-۱۴-۳)	استفاده از زنر برای حفاظت دستگاه در مقابل ولتاژ اضافی
۹۶	(۹-۱۴-۳)	دیود نور دهنده LED
۹۷	(۱۰-۱۴-۳)	کاربردهای LED
۹۷	(۱۱-۱۴-۳)	دیود نورانی مادون قرمز IR
۹۷	(۱۲-۱۴-۳)	نمایشگر هفت قطعه‌ای (سون سگمنت)
۹۹	(۱۵-۳)	(۱) ترانزیستور BJT
۱۰۱	(۱-۱۵-۳)	نمای مداری و معادل دیودی ترانزیستور
۱۰۲	(۲-۱۵-۳)	تعیین پایه‌ها و نوع ترانزیستور به کمک اهم‌متر
۱۰۳	(۳-۱۵-۳)	مقادیر حد در ترانزیستور و استفاده از برگه‌ی داده‌ها
۱۰۴	(۴-۱۵-۳)	دیود چهار لایه (دیودشاکلی)
۱۰۵	(۱۶-۳)	(۱) تریستور SCR
۱۰۶	(۱-۱۶-۳)	تشخیص پایه‌های تریستور
۱۰۶	(۲-۱۶-۳)	تست تریستور
۱۰۷	(۱۷-۳)	دیاک
۱۰۹	(۱۸-۳)	(۱) ساختمان ترایاک
۱۱۰	(۱۹-۳)	(۱) ترانزیستور UJT

۱۱۱	.....	تریستور PUT (۲۰-۳)
۱۱۳	.....	(۲۱-۳) منبع تغذیه DC
۱۱۳	.....	(۱-۲۱-۳) آشنایی با منبع تغذیه
۱۱۴	.....	(۲۲-۳) دستگاه اندازه‌گیری ولتاژ یا «ولت‌متر»
۱۱۶	.....	(۲۳-۳) دستگاه اندازه‌گیری جریان «میلی آمپر متر»
۱۱۷	.....	(۲۴-۳) پیل‌ها و باتری‌ها
۱۱۷	.....	(۱-۲۴-۳) انواع پیل
۱۱۷	.....	(۲-۲۴-۳) پیل‌های اولیه
۱۱۹	.....	(۳-۲۴-۳) پیل‌های ثانویه
۱۲۱	.....	(۴-۲۴-۳) پیل‌های نیکل - کادیوم
۱۲۲	.....	(۵-۲۴-۳) اتصال پیل‌ها
۱۲۳	.....	(۶-۲۴-۳) مقاومت داخلی پیل‌ها
۱۲۴	.....	(۷-۲۴-۳) اتصال متقابل (سری مخالف) پیل‌ها
۱۲۴	.....	(۸-۲۴-۳) اتصال موازی پیل‌ها
۱۲۷	.....	(۲۵-۳) رگولاتورهای ثابت
۱۲۷	.....	(۲۶-۳) رگولاتورهای متغیر
۱۲۸	.....	(۲۷-۳) نمونه تکمیل شده مدار منبع تغذیه یک ربات
۱۳۰	.....	(۲۸-۳) درایور موتور
۱۳۰	.....	(۲۹-۳) انواع فرمانی که می‌توان به یک موتور DC داد
۱۳۴	.....	(۳۰-۳) نیروی محرکه القایی بازگشتی و دیودهای حفاظتی
۱۳۵	.....	(۳۱-۳) مشکل دیگر نیروی محرکه القایی بازگشتی
۱۳۶	.....	(۳۲-۳) جهت جلوگیری از اتصال کوتاه در مدار پل H روش‌های زیر وجود دارند
۱۳۹	.....	(۳۳-۳) آی‌سی L298
۱۴۱	.....	(۳۴-۳) آپ امپ

۱۴۲	.....(۳۵) سنسورها
۱۴۳	.....(۳۶) دسته‌بندی کلی سنسورها
۱۴۳	.....(۳۷) سنسورهای تماسی (CONTACT)
۱۴۴	.....(۳۸) سنسورهای بدون تماس (PROXIMITY)
۱۴۵	.....(۳۹) معرفی پارامترهای مربوط به سنسورها
۱۴۵	.....(۴۰) آشنایی با سنسورها از لحاظ کاربردی
۱۴۶	.....(۴۱) انواع سنسورهای بدون تماس
۱۴۷	.....(۱-۴۱) ۱ - سنسورهای القایی
۱۴۹	.....(۲-۴۱) ۲ - سنسورهای خازنی
۱۵۰	.....(۳-۴۱) ۳ - سنسور اثر هال
۱۵۲	.....(۴-۴۱) ۴ - سنسورهای اولتراسونیک
۱۵۴	.....(۴۲) سنسورهای مقاومتی
۱۵۴	.....(۴۳) سنسورهای ولتاژی
۱۵۴	.....(۴۴) سنسورهای قطع و وصل
۱۵۵	.....(۴۵) سنسورهای CCD
۱۵۵	.....(۴۶) سنسورهای نوری
۱۵۷	.....(۴۷) مدار استفاده از ترانزیستورهای نوری
۱۶۰	.....(۴۸) اپتو کانترهای موازی مادون قرمز
۱۶۱	.....(۴۹) سنسورهای گازی
۱۶۱	.....(۵۰) دسته‌بندی سنسورها
۱۶۲	.....(۵۱) سنسور CNY70
۱۶۳	.....(۵۲) میکروکنترلر PIC 16F84A
۱۶۴	.....(۵۳) آیسی LM358
۱۶۵	.....(۵۴) رگولاتور 7805

۳) نحوه کار با میکروکنترلر ..... ۱۶۶

۳) مکانیک یک روبات نمونه ..... ۱۶۶

۳) تکنیک‌های عیب یابی مدارات الکترونیکی ..... ۱۶۷

(۱-۵۷-۳) علائم و دلایل ..... ۱۶۸

(۲-۵۷-۳) دلیل به وجود آمدن عیب ..... ۱۶۹

(۳-۵۷-۳) تحلیل خرابی ..... ۱۷۱

(۴-۵۷-۳) خلاصه ..... ۱۷۵

## ۴) فصل چهارم: برنامه‌نویسی ربات ..... ۱۷۷

(۱) مقدمه ..... ۱۷۸

## ۵) فصل پنجم: میکروکنترلر PIC ..... ۲۰۷

(۱-۵) مقدمه ..... ۲۰۷

(۲-۵) آشنایی با محیط CCS ..... ۲۱۲

(۳-۵) دستورات مربوط به ADC ..... ۲۱۷

(۴-۵) پروژه: ولت‌متر ..... ۲۱۹

(۵-۵) راهاندازی INTERNAL OSCILLATOR (نوسان‌ساز داخلی) ..... ۲۲۱

(۶-۵) ارتباط سریال I2C یا WIRE-۲ ..... ۲۲۲

(۷-۵) شروع کار I2C ..... ۲۲۵

(۸-۵) پروژه: راهاندازی سنسور دمای DS1621 ..... ۲۲۶

(۹-۵) تایمرها ..... ۲۲۸

## ۶) فصل ششم: پروژه ..... ۲۳۵

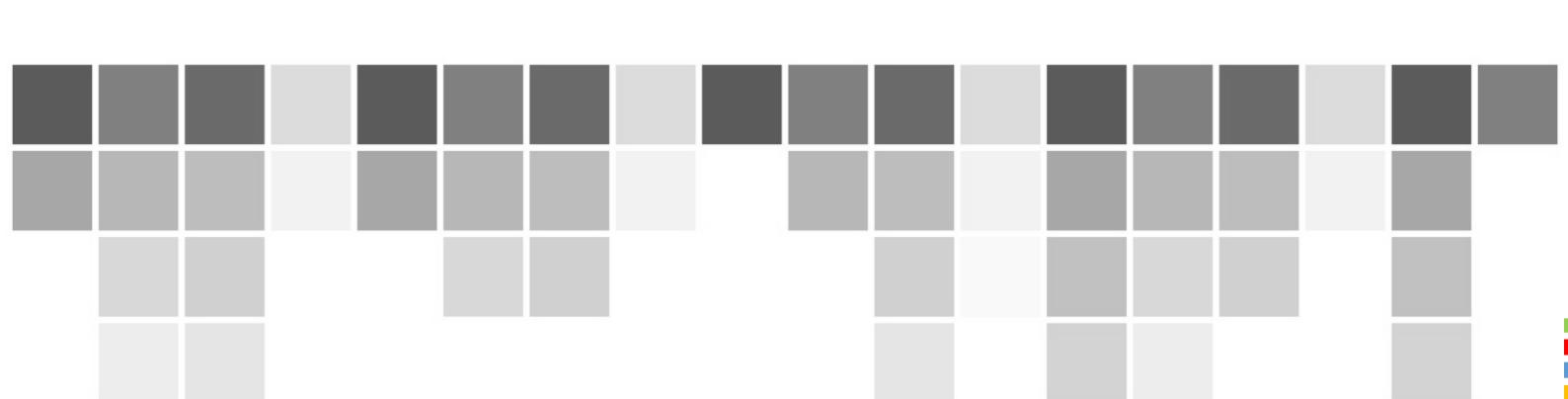
## ۷) فصل هفتم: ساخت ربات میکرو موس ..... ۲۵۳

(۱) سنسور مادون‌قرمز در ربات میکرو موس ..... ۲۵۷

- ۲-۷) نحوه استفاده از سنسور مادون قرمز در ربات میکرو موس ..... ۲۶۰  
 ۳-۷) استپ موتور STEP MOTOR ..... ۲۶۷

## **۴-۸) ضمیمه**

- ۱-۸) نحوه ساخت فیبر مدارچاپی ..... ۲۷۵  
 ۱-۱-۸) اطلاعات مقدماتی ..... ۲۷۵  
 ۲-۱-۸) ضخامت لایه های مس روی فیبر ..... ۲۷۷  
 ۳-۱-۸) محاسبه ماکریم جریان عبوری از لایه مس ..... ۲۷۷  
 ۴-۱-۸) محاسبه مقاومت خطوط ارتباطی ..... ۲۷۹  
 ۵-۱-۸) فاصله خطوط ارتباطی ..... ۲۸۰  
 ۶-۱-۸) استاندارد طراحی مدار چاپی ..... ۲۸۱  
 ۷-۱-۸) طرز تهیه طرح مدار چاپی ..... ۲۸۱  
 ۸-۱-۸) نکته های مهم در طراحی مدار چاپی ..... ۲۸۲  
 ۹-۱-۸) مثال ۱ ..... ۲۸۲  
 ۱۰-۱-۸) مثال ۲ ..... ۲۸۳  
 ۱۱-۱-۸) مثال ۳ ..... ۲۸۵  
 ۱۲-۱-۸) مثال ۴ ..... ۲۸۶  
 ۱۳-۱-۸) مثال ۵ ..... ۲۸۷  
 ۱۴-۱-۸) مثال ۶ ..... ۲۸۸  
 ۱۵-۱-۸) مثال ۷ ..... ۲۹۰  
 ۲-۸) ضمیمه ۲: نقشه های مدارهای الکترونیکی ..... ۲۹۲  
 ۱-۲-۸) اطلاعات مقدماتی ..... ۲۹۲  
 ۲-۲-۸) استانداردها ..... ۲۹۲  
 ۳-۲-۸) انواع استانداردها ..... ۲۹۳



۲۹۴	استانداردهای برق و الکترونیک.....	(۴-۲-۸)
۲۹۴	انواع شابلون‌های الکتریکی.....	(۵-۲-۸)
۲۹۵	نکات مهم در ترسیم نقشه‌های الکترونیکی.....	(۶-۲-۸)
۲۹۷	(۳) سیمبل‌های الکترونیکی.....	۸
۳۰۱	۴) پیوست.....	۸